

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ З АКТУАЛЬНОЇ ТЕМИ

У представлених у цьому номері журналу працях сформульовано висновки відносно стану та напрямів розвитку вітчизняної доктрини міжнародного приватного права на зламі століть.

Прийнятий у 2005 р. Закон України “Про міжнародне приватне право” став “водорозділом” між старою і новою парадигмами вітчизняної доктрини міжнародного приватного права. Українська кодифікація увійшла до найглибших і наймасштабніших кодифікацій міжнародного приватного права, що відбулися на всіх континентах протягом усієї історії людства.

Українська “колізійна” кодифікація сприяла переходу вітчизняної доктрини міжнародного приватного права на теоретичну платформу західно-європейських країн і міжнародних організацій. За допомогою принципу, прив’язки та інших граней *найтіснішого зв’язку* українське колізійне право було фактично переписане заново. Тепер воно характеризується високою диспозитивністю, регулятивністю та гнучкістю. Сприймавши модерний багатовекторний (*multilateral*) метод вибору права, для становлення якого так багато зробив Ф. Савіньї, вітчизняна доктрина міжнародного приватного права не відмовилася від елементів матеріалізації колізійного права (його націлення на матеріальний результат рішення у конкретній справі – *material justice*) та від одновекторного (*unilateral*) підходу до вирішення певних колізійних питань.

Сучасний стан доктрини міжнародного приватного права в Україні та рівень наукових досліджень у цій сфері дає змогу сформулювати низку рекомендацій для різних практик – навчальної, законодавчої тощо.

Для навчальної практики актуальним завданням залишається переведення вітчизняних підручників та посібників із міжнародного приватного права на нову теоретичну основу, яка відповідає ідеям, що закладені у кодифікації.

В умовах нинішньої урядової ініціативи щодо оновлення приватного законодавства, вітчизняна доктрина пропонує шляхи удосконалення багатьох інститутів міжнародного приватного права.

Важливою справою у досягненні цього стало би повернення колізійної кодифікації до структури Цивільного кодексу України у вигляді завершальної книги про міжнародне приватне право.

Сьогодні нова вітчизняна доктрина пропонує зміст основних напрямів рекодифікації міжнародного приватного права. Вони полягають у законодавчому розширенні та поглибленні базових ідей зарубіжних модерних кодифікацій, які свого часу було закладено у фундамент українського закону про міжнародне приватне право, а саме: зміцнення

приватноправових начал колізійного права, розширення його диспозитивності, підвищення регулятивних можливостей колізійних норм, надання останнім більшої гнучкості з одночасним збереженням їхньої визначеності, “матеріалізація” вибору права тощо.

Впровадження описаних вище світових напрямів розвитку колізійного права при оновленні всіх інститутів як загальної, так й особливої частин міжнародного приватного права передбачає збільшення обсягу регулювання та ускладнення юридичної техніки, деталізацію юридичних приписів, заміну низки застарілих і неефективних норм більш модернізованими приписами, врахування істотних змін у міжнародних приватноправових відносинах і необхідності урегулювання нових правових інститутів. Саме такий сценарій майбутньої рекодифікації міжнародного приватного права проглядається у статтях авторів актуальної теми номера.

*За редакцією
координатора актуальної теми
“Доктрина міжнародного приватного права”,
професора, доктора юридичних наук,
члена-кореспондента НАПрН України,
професора кафедри міжнародного приватного права
Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
АНАТОЛІЯ ДОВГЕРТА*